

**LOKALNI PROGRAM KULTURE V OBČINI AJDOVŠČINA
ZA OBDOBJE 2015-2018**

Januar 2015

KAZALO

1	UVOD.....	1
1.1	ZAKONODAJA, PREDPISI IN ODLOKI, KI UREJAJO PODROČJE KULTURE	1
1.2	SEZNAM POJMOV.....	2
2	KULTURNA TRADICIJA OBČINE AJDOVŠČINA IN DOSEŽENO STANJE NA PODROČJU KULTURNIH DEJAVNOSTI.....	2
2.1	VIZIJA IN SPLOŠNI CILJI KULTURNIH DEJAVNOSTI V OBČINI AJDOVŠČINA.....	3
3	JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE – PODROČJA KULTURE IN JAVNE KULTURNE DOBRINE	4
3.1	KNJIŽNIČNA DEJAVNOST	4
3.2	MUZEJSKA DEJAVNOST	7
3.2.1	PILONOVA GALERIJA AJDOVŠČINA	7
3.2.2	GORIŠKI MUZEJ – MUZEJSKA ZBIRKA V AJDOVŠČINI.....	8
4	SPODBUJANJE LJUBITELJSKE KULTURE IN KULTURNE USTVARJALNOSTI	9
4.1	STRATEŠKI CILJI IN UKREPI.....	9
4.1.1	UPRIZORITVENE UMETNOSTI	9
4.1.2	LIKOVNE UMETNOSTI	10
4.1.3	GLASBENE UMETNOSTI	11
4.1.4	FILMSKA UMETNOST	11
4.2	JSKD – OBMOČNA IZPOSTAVA AJDOVŠČINA.....	11
4.3	ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV AJDOVŠČINA.....	13
5	VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE.....	14
5.1	STRATEŠKI CILJI IN UKREPI NA PODROČJU INVESTICIJ V KULTURNE SPOMENIKE LOKALNEGA POMENA.....	15
6	JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE	16
6.1	STRATEŠKI CILJI IN UKREPI INVESTICIJ V JAVNO KULTURNO INFRASTRUKTURO V OBDOBJU 2015-2018	17
6.1.1	PILONOVA GALERIJA.....	17
6.1.2	GORIŠKI MUZEJ.....	18
6.1.3	LAVRIČEVA KNJIŽNICA	18
6.1.4	DVORANA PRVE SLOVENSKE VLADE.....	19
7	OBSEG IN NAČIN FINANCIRANJA LOKALNEGA PROGRAMA KULTURE.....	19

1 UVOD

Lokalni program kulture v občini Ajdovščina predstavlja strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike za obdobje 2015-2018. Lokalni program za kulturo v občini Ajdovščina opredeljuje doseženo stanje na področju kulturnih dejavnosti v občini, prioritete in smernice na področju kulture, cilje in ukrepe za doseg te ciljev in načrtuje investicijsko vzdrževanje v javno kulturno infrastrukturo.

Dokument predstavlja strateško podlago za izvajanje kulturne politike občine in iz nje izhajajočih ukrepov v obdobju 2015-2018 z nameni podpiranja ustvarjalnosti, doseganja večje dostopnosti kulturnih dobrin, kakovosti kulturnega delovanja, podpiranja raznolikosti kulturnih zvrsti ter upoštevanja prispevka kulture h kakovosti življenja ljudi, kohezivnosti lokalne skupnosti in gospodarskemu razvoju neposredno (donosnost določenih kulturnih dejavnosti) in zlasti posredno (prispevek k turizmu, oblikovanju, urejenosti krajine in urbanih središč itd.).

Na podlagi 14. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – UPB1, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13) Občinski svet Občine Ajdovščina sprejme lokalni program za kulturo za obdobje štirih let.

Lokalni program za kulturo v občini Ajdovščina se lahko v obdobju 2015-2018 spreminja, dopolnjuje in prilagaja lokalnim potrebam na področju kulture. K oblikovanju lokalnega programa za kulturo je povabljen tudi zainteresirana javnost – akterji s področja kulture. Osnutek lokalnega programa za kulturo je namreč objavljen na spletni strani občine, predloge za dopolnitve lahko podajo vsi zainteresirani. Spremembe lokalnega programa za kulturo sprejme občinski svet.

Na podlagi 66. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo so pristojnosti občine predvsem zagotavljanje najmanj tistih javnih kulturnih dobrin, kot to določajo posebni zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost ipd.), podpiranje ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljencev ter pokrivanje tudi drugih kulturnih potreb prebivalcev, ki se jih ugotovi s svojim lokalnim programom za kulturo. Občina zagotavlja tudi javne kulturne dobrine širšega pomena (uprizoritvene umetnosti, vizualne umetnosti, novi mediji ipd.), če je to mogoče glede na objektivne okoliščine kot so število prebivalcev, ekonomska moč, prostorske in kadrovske kapacitete ipd., oziroma če to izhaja iz kulturne tradicije občine.

1.1 ZAKONODAJA, PREDPISI IN ODLOKI, KI UREJAJO PODROČJE KULTURE

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – UPB1, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13)
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017 (Uradni list RS, št. 99/13)
- Pravilnik o sofinanciranju kulturnih dejavnosti v Občini Ajdovščina (Uradni list RS, št. 97/12)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12 in 111/13)
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Ajdovščina, (Uradno glasilo skupščine občine Ajdovščina, št. 4/87)
- Odlok o razglasitvi domačije Pri Lekinovih, Vrtovin št.85 za kulturni spomenik, (Uradno glasilo občine Ajdovščina, 4/94)
- Sklep o določitvi nepremičnin in opreme, ki sestavlja javno infrastrukturo na področju kulture (Uradno glasilo občine Ajdovščina, št. 18/96, 7/99, Uradni list RS, št. 46/06)

- Odlok o razglasitvi objekta kulturne dediščine Ajdovščina – Pilonova galerija za kulturni spomenik lokalnega pomena (Uradni list RS, št. 73/10)
- Sklep o določitvi javne infrastrukture na področju kulture (Uradni list RS, št. 46/06)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Lavričeva knjižnica Ajdovščina (Uradni list RS, št. 34/02, 89/04)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Pilonova galerija Ajdovščina (Uradni list RS, št. 30/04, popr. 58/04, 63/04, 70/14)

1.2 SEZNAM POJMOV

Izvajalci javnih kulturnih programov in projektov na področju kulture so:

- društva in zveze, registrirana za izvajanje programov na področju kulture oziroma imajo v statutu določeno, da opravljajo tudi naloge s področja kulture,
- posamezniki samozaposleni v kulturi, vpisani v razvid samostojnih ustvarjalcev pri ministrstvu za kulturo in uveljavljeni umetniki z referencami,
- zavodi in druge pravne osebe, registrirane za opravljanje kulturnih dejavnosti,
- pravne in fizične osebe, lastniki oziroma upravljavci nepremične kulturne dediščine.

Javni kulturni program je kulturna dejavnost izvajalcev, ki niso javni zavodi, je pa njihovo delovanje v javnem interesu do te mere, da ga občina financira na primerljiv način kot javne zavode. Javni kulturni program po vsebini predstavlja zaključeno celoto in traja nepretrgoma najmanj eno leto. Izvajajo ga lahko samo društva in zveze, registrirane za izvajanje programov na področju kulture oziroma društva in zveze, ki imajo v statutu določeno, da opravljajo tudi naloge s področja kulture.

Projekt s področja kulture je posamična kulturna aktivnost izvajalca. Za projekt s področja kulture se šteje tudi obnova in restavriranje kulturne dediščine. Izvajajo jih vsi v prvem odstavku naštetih izvajalci.

Abonmajske, gledališke in glasbene predstave in druge redne cikle predstav ali drugih prireditev po pravilniku uvrščamo med javne kulturne programe.

Nepremična kulturna dediščina so nepremičnine vpisane v register nepremične kulturne dediščine pri zavodu za varstvo kulturne dediščine.

2 KULTURNA TRADICIJA OBČINE AJDOVŠČINA IN DOSEŽENO STANJE NA PODROČJU KULTURNIH DEJAVNOSTI

Institucionalizirane in druge organizacije v občini, ki delujejo na področju kulture imajo bogato tradicijo. K institucionaliziranim organizacijam štejemo Lavričevo knjižnico Ajdovščina, Pilonovo galerijo in Goriški muzej, ki skrbi za muzejsko zbirko. Na področju kulture delujejo tudi številna društva, nekatera od teh so povezana v Zvezo kulturnih društev, na območju občine pa deluje tudi Območna enota Javnega sklada za kulturne dejavnosti.

Ustanoviteljici javnega zavoda Lavričeva knjižnica Ajdovščina sta Občini Ajdovščina in Vipava v letu 2002, knjižnica pa ima veliko globlje korenine. Za svoj nastanek šteje 17. april 1864, ko je dr. Karel Lavrič v odprl prvo čitalnico v Ajdovščini in enajsto v Sloveniji. Kasneje, na začetku novega stoletja, je bil pobudnik za ustanovitev knjižnice notar Artur Lokar, ki je s svojimi knjigami tudi napolnil njene police. Prav Lokar je predlagal poimenovanje knjižnice po Karlu Lavriču. Lavričeva knjižnica Ajdovščina je danes osrednja splošna knjižnica. Deluje na območju občin Ajdovščina in Vipava. Sodi med knjižnice 3. skupine, saj pokriva območje z

več kot 20.000 prebivalci. Splošna knjižnica je namenjena informiranju in potrebam prebivalcev po izobraževanju, raziskovanju, kulturi in razvedrilu ter razvijanju pismenosti.

Pilonova galerija, ustanovljena leta 1973, je nastala iz umetniške zapuščine, ki jo je sin slikarja in fotografa Vena Pilona Dominique Pilon po očetovi smrti (1970) podaril mestu Ajdovščina. V zapuščini je poleg umetniških del tudi bogat arhivski fond: dokumenti, rokopisi, korespondenca, knjige in osebni predmeti umetnika. Zbirka se je sčasoma obogatila z odkupi in darili, z leti pa so se znotraj nje poleg Pilonove zbirke izoblikovale še Zbirka del Pilonovih prijateljev, sestavljena iz umetniških imen, ki so kakorkoli povezana s Pilonom ali Pilonovo galerijo, Zbirka Vipavski Križ, rezultat serije likovnih kolonij, ki so se med letoma 1988 – 1999 odvijale v istoimenskem mestecu, že tradicionalno fotografsko srečanje Castrumfoto bogati tudi fotografsko zbirko, v letu 2009 pa je z velikodušno donacijo italijanske umetnostne zgodovinarke Laure Safred postala lastnik mednarodne Zbirke iz Foresterije. Galerija združuje dve sosednji hiši v osrčju Ajdovščine, prva je Pilonova domačija, kjer je delovala pekarna slikarjevega očeta – prav tu so nastala nekatera najznamenitejša Pilonova dela, med njimi Kruh ter portreti očeta, Ivana Čarga, Marija Kogoja, ... Obe fasadi sta ločeno ohranjeni, tako kot tudi notranjost slikarjeve domačije z vsemi detajli. Avtor prenove obeh hiš v galerijo je ajdovski arhitekt Svetozar Križaj (1921-1996), ki je za to delo leta 1976 prejel Plečnikovo nagrado. V zgornjih nadstropjih je postavljena stalna razstava Vena Pilona, na kateri so na ogled njegove slike, risbe, grafike, fotografije, kipi ter dokumentarno gradivo in umetnikovi osebni predmeti. Ob stalni zbirki Pilonova galerija ponuja tudi občasni razstavni program, ki vključuje slikarstvo, kiparstvo, grafiko, risbo, arhitekturo, oblikovanje in fotografijo. Tovrstnim razstavam, ki se mesečno menjajo, pripada pritličje Pilonove galerije, kjer se občasno odvijajo tudi predavanja, glasbene, literarne in druge kulturne prireditve.

Goriški muzej skrbi za upravljanje muzejske zbirke v Ajdovščini, ki predstavlja stalno arheološko razstavo, Fluvio Frigido – Castra – Flovius – Ajdovščina ki predstavlja poselitev Ajdovščine od prazgodovine (sredina 2. tisočletja pred n. št.) do zgodnjega srednjega veka (konec 6. in 7. stoletje n. št. in razstavo fosili iz zbirke Stanislava Bačarja, ki jo sestavlja okoli 1200 fosilov iz vse Slovenije, s poudarkom na tistih, ki so bili najdeni v Vipavski dolini, iz zasebne zbirke Stanislava Bačarja. Med njimi so tudi zelo redki primerki, nekateri tudi takšni, ki so bili na našem območju najdeni prvič na svetu in so poimenovani po naših krajih ali najditeljih.

Ljubiteljska kultura je v občini Ajdovščina široko razvita. V občini namreč aktivno deluje približno 25 kulturnih društev na različnih področjih kulture ter različni samostojni kulturni ustvarjalci in druge organizacije registrirane za izvajanje kulturnih dejavnosti. Največji delež društev predstavljajo pevska društva, v občini imamo zastopane moške, ženske in mešane pevske zборе. Ostala društva se ukvarjajo z različnimi kulturnimi dejavnostmi: dramsko, likovno, fotografsko, kiparsko, literarno, razstavno, lutkarsko, plesno, v občini deluje tudi tamburaški orkester. Društva imajo že dolgo tradicijo, tako je na primer Tamburaški orkester Danica v letu 2007 praznoval 100. obletnico ustanovitve, Moški pevski zbor Srečko Kosovel je v letu 2014 praznoval 70. obletnico delovanja, več pevskih društev deluje tudi že več kot 30 let.

2.1 VIZIJA IN SPLOŠNI CILJI KULTURNIH DEJAVNOSTI V OBČINI AJDOVŠČINA

Javni interes na področju kulture Občina Ajdovščina opredeli v tem strateškem dokumentu, v katerem so opredeljeni izvajalci programa kulture in programi, ki se izvajajo v javnem interesu. Finančna sredstva potrebna za izvedbo vsakoletnega programa kulture bodo določena z odlokom o proračunu občine za tekoče leto.

Prioritete in cilji na področju kulture v občini so:

- približevanje predpisanim standardom v dejavnostih, ki jih izvajajo občinski javni kulturni zavodi;
- spodbujanje kulturne ustvarjalnosti ljubiteljske dejavnosti, mladih in razvijanje kulturnih vrednot in potreb;
- zagotavljanje pogojev za kakovostnejše in raznovrstnejše delovanje kulturnih ustvarjalcev;
- povečanje dostopnosti kulturnih dobrin in zvišati zadovoljstvo občanov in okoliških prebivalcev s kulturno ponudbo;
- povezovanje kulture z vzgojo in izobraževanjem;
- promoviranje kulturne ponudbe in dosežkov kulturnih ustvarjalcev, ter s tem spodbujanje razvoja kulturnega turizma;
- pluralizem izvajalcev;
- varovanje kulturne dediščine in njeno vključevanje v razvojne programe občine, predvsem na področju turizma in urejanja prostora.

Izvajalci programa kulture so: Pilonova galerija Ajdovščina, Lavričeva knjižnica Ajdovščina, Goriški muzej, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Zveza kulturnih društev Ajdovščina, kulturna društva, samostojni kulturni ustvarjalci in druge organizacije registrirane za izvajanje kulturnih dejavnosti.

Med opredeljenimi programi v javnem interesu so knjižnična dejavnost, muzejska dejavnost, prireditvena dejavnost, spodbujanje kulturne ustvarjalnosti, spodbujanje ljubiteljske kulture, varstvo kulturne dediščine, javna infrastruktura na področju kulture in nepredvideni programi.

3 JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE – PODROČJA KULTURE IN JAVNE KULTURNE DOBRINE

Po Zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo je javni interes na področju kulture interes za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin na državni in lokalnih ravneh, ki se uresničuje z zagotavljanjem pogojev zanje. Kulturne dejavnosti po navedenem zakonu so vse oblike ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področju nepremične in premične kulturne dediščine, besednih, uprizoritvenih, glasbenih, vizualnih, filmskih, avdiovizualnih, intermedijskih in drugih umetnosti na področju založništva in knjižničarstva, kinematografije in na drugih področjih kulture.

Javni interes za kulturo temelji na zagotavljanju javnih kulturnih dobrin, s katerimi se uresničuje kulturni razvoj Slovenije in slovenskega naroda, za katerega skrbijo Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: država) in lokalne skupnosti.

Javni interes za kulturo se uresničuje predvsem z zagotavljanjem pogojev za:

- kulturno ustvarjalnost,
- dostopnost kulturnih dobrin,
- kulturno raznolikost,
- uveljavljanje in razvoj slovenskega jezika,
- slovensko kulturno identiteto,
- skupen slovenski kulturni prostor,
- mednarodno prepoznavnost in uveljavitev slovenske kulture in umetnosti v mednarodnem prostoru.

3.1 KNJIŽNIČNA DEJAVNOST

USTANOVITELJI IN FINANCIRANJE

Ustanovitelji Lavričeve knjižnice Ajdovščina so opredeljeni v Odloku o ustanovitvi javnega zavoda Lavričeva knjižnica Ajdovščina. To sta Občini Ajdovščina in Vipava. Lavričeva knjižnica opravlja knjižnično dejavnost kot javno službo za obe ustanoviteljici. Za Občino Komen izvaja na območju mejnih izposojevališč storitev Potujoče knjižnice, za kar sklene letno pogodbo o poslovnem sodelovanju.

Dejavnost knjižnice je financirana:

1. Iz javnih virov:

- občini ustanoviteljici in pogodbeni partnerica,
- Ministrstvo za kulturo - pozivi (Neposredni poziv za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah iz državnega proračuna, Neposredni poziv k predložitvi predlogov projektov za sofinanciranje nakupa IKT v splošnih knjižnicah)
- sredstva, ki jih pridobi s prijavo na projekte drugih ministrstev, posameznih občin itd.

2. Iz nejavnih virov:

- nejavni prihodki za opravljanje javne službe – lastna sredstva (članarine, zamudnine...),
- sredstva donatorjev in sponzorjev,
- prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (publikacije, računovodsko/knjigovodske storitve, usluge drugim itd.)

Skupni stroški se skladno s 1. odstavkom 53. člena Zakona o knjižničarstvu delijo med občine ustanoviteljice sorazmerno številu njihovih prebivalcev.

ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST KNJIŽNICE

Lavričeva knjižnica je splošna knjižnica, ki deluje na območju občin Ajdovščina in Vipava. Kot splošna knjižnica je javna kulturna in izobraževalna ustanova. S knjižničnim gradivom, ki ga zbira, hrani, obdeluje in daje v uporabo, širi znanje, izobrazbo in kulturo ter nudi informacije vsem kategorijam prebivalstva ne glede na starost, spol, izobrazbo, politično ali versko prepričanje, narodnost, jezik ali socialni status. Namenjena je informiranju, izobraževanju, raziskovanju, razvedrilu in duhovnim potrebam ter razvijanju pismenosti.

Lavričeva knjižnica izvaja dejavnost na območju s skupno 24.440 prebivalci. Od tega živi 18.848 prebivalcev v občini Ajdovščina, 5.592 pa v občini Vipava.

Knjižnica ima 5 organizacijskih enot:

- osrednja (centralna) knjižnica v Ajdovščini,
- 2 krajevni knjižnici: Vipava, Podnanos
- izposojevališče Dobravlje
- potujoča knjižnica (v letu 2014 oskrbuje 60 postajališč v občinah Ajdovščina (43) in Vipava (17). 2 postajališči oskrbuje v občini Komen po pogodbi z občino Komen).

Lavričeva knjižnica se s Knjižnico Cirila Kosmača Tolmin in Mestno knjižnico in čitalnico Idrija povezuje z osrednjo območno Goriško knjižnico Franceta Bevka Nova Gorica. V tem okviru skupaj izvaja nekatere posebne naloge, kot jih navajajo Zakon o knjižničarstvu in Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah.

POSŁANSTVO, VIZIJA RAZVOJA IN RAZVOJNE USMERITVE KNJIŽNICE ZA OBDOBJE 2015-2018

Lavričeva knjižnica je območna knjižnica, ki s svojimi enotami (centralno enoto, krajevnimi knjižnicami in potujočo knjižnico) skrbi za izvajanje knjižnične dejavnosti za prebivalce občin Ajdovščina in Vipava ter za dve mejni naselji v občini Komen.

Poslanstvo knjižnice:

- Knjižnica predstavlja kulturno, informacijsko, izobraževalno, socialno in komunikacijsko stičišče posameznikov, skupin, lokalne skupnosti, kulturnih ustanov in organizacij.

- Izvaja naloge osrednje splošne knjižnice.
- Oblikuje kvalitetno knjižnično zbirko in jo izposoja na klasičen in sodoben način.
- Obiskovalcem omogoča dostop do vsebin svojih zbirk, tako da jim posreduje gradivo in informacije, shranjene na tradicionalnih in digitalnih nosilcih.
- Pridobiva, obdeluje, hrani, posreduje in promovira gradivo lokalnega pomena ter ohranja kulturno dediščino.
- Javnost seznanja z delovanjem knjižnice in s tem povečuje svojo vidnost in prepoznavnost v okolju. Spodbuja razvoj bralne kulture in različnih oblik pismenosti, zlasti z usposabljanjem obiskovalcev za uporabo knjižnice in njenih virov informacij, izvaja vseživljenjsko učenje, skrbi za razvoj funkcionalne pismenosti.
- Organizira kulturne prireditve, razstave, ogleda, dejavnosti za najširši krog obiskovalcev.
- Izvaja različne dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami.
- Z dejavnostmi za kakovostno preživljanje prostega časa predstavlja fizična in virtualna knjižnica prostor sproščenega druženja, odprt, povezovan in ustvarjalni prostor.
- S spodbudnim delovnim okoljem in permanentnim izobraževanjem zaposlenih zagotavlja, da ti s svojim znanjem omogočajo uresničevanje zastavljenih nalog in uvajanje novih dejavnosti.

Lavričeva knjižnica Ajdovščina v lokalnem okolju uresničuje kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno vlogo in tako sooblikuje slovenski knjižnični sistem. Usmerjena je v razvoj, obenem pa še naprej povezuje kulturne, informacijske in izobraževalne dejavnosti z interesi uporabnikov.

Vizija razvoja knjižnice:

- V skladu s standardi in zakonodajo s področja knjižničarstva bo knjižnica načrtovala uravnoteženo mrežo krajevnih knjižnic in postajališč bibliobusa in zagotavljala boljšo dostopnost knjižničnih storitev.
- S skrbno nabavo gradiva si bo prizadevala oblikovati obsežno, pestro in aktualno knjižnično zbirko. Nudila bo širok vir informacij o zbirki in omogočila njeno učinkovito uporabo.
- Knjižnica bo zbirala, obdelovala, hranila in posredovala gradivo in informacije o svoji lokalni skupnosti in s tem ohranjala lokalno domoznansko dediščino.
- Oblikovala bo zbirko gradiva in informacij ter razvijala storitve za ranljive skupine prebivalstva (starejši, etnične skupine, brezposelni, socialno ogroženi, uporabniki s posebnimi potrebami).
- Kot virtualna knjižnica bo omogočala dostop do določenih storitev kadarkoli in kjerkoli – dostop na daljavo. Spletna stran knjižnice bo osrednja informacijska točka za dostop do e-vsebin.
- Knjižnica se bo vključevala v procese vseživljenjskega učenja z izvajanjem programov neformalnega izobraževanja in priložnostnega učenja uporabnikov.
- Bralno kulturo bo spodbujala z bralnimi srečanji v knjižnici in drugih okoljih (npr. domovi starejših ...) in projekti. Posebno pozornost bo namenila spodbujanju bralne kulture mladih.
- Povezovala se bo s kulturnimi, vzgojno-izobraževalnimi in socialnimi ustanovami ter sodelovala z drugimi ustanovami, povezanimi z bibliotekarsko in informacijsko stroko. Možnosti za razvoj bo iskala tudi v sodelovanju z domačimi in tujimi organizacijami prek vključevanja v partnerstva in sodelovanja v nacionalnih in mednarodnih projektih.

Knjižnica je dinamična organizacija, ki spremlja razvoj okolja in se mu prilagaja. Za izvajanje dejavnosti se bo usmerjala k pridobivanju dodatnih sredstev, ki jih bo črpala predvsem iz mednarodnih skladov in projektov (evropska sredstva).

Razvojne usmeritve prihajajočega obdobja so:

- Uvajanje novih elektronskih storitev in promocija tega gradiva (izobraževanje uporabnikov, predstavitve novosti, obveščanje o novostih v medijih in na spletu).
- Razširitev osrednje (matične oz. centralne) knjižnice in ureditev krajevnih knjižnic.

- Naraščajoči pomen vseživljenjskega in permanentnega izobraževanja prebivalstva in izobraževanja na daljavo zahteva preoblikovanje knjižnice v center za informacijsko opismenjevanje uporabnikov in prenos znanja.
- Razvoj višjega in visokega šolstva v lokalnem okolju zahteva aktivnejšo vlogo knjižnice pri organiziranem zbiranju, oblikovanju, organizaciji in ponudbi informacijskih virov in storitev.
- Razvoj trga informacij in pojavljanje novih konkurentov v informacijskem sektorju zahtevajo od knjižnice ponudbo informacijskih storitev, ki so konkurenčne, hkrati pa zagotavljajo prebivalstvu kar najbolj demokratično mesto za dostop do informacij.
- Knjižnica si bo prizadevala za kadrovske popolnitev na podlagi veljavne sistemizacije delovnih mest, da bi lahko izvajala naloge v polnem obsegu in v skladu s standardi in zakonodajo.

3.2 MUZEJSKA DEJAVNOST

Muzejsko dejavnost v občini Ajdovščina opravljata Pilonova galerija Ajdovščina in Goriški muzej.

3.2.1 PILONOVA GALERIJA AJDOVŠČINA

POSLANSTVO

Pilonova galerija Ajdovščina (PGA) je nastala na osnovi likovne in dokumentarne zapuščine, ki jo je umetnikov sin Dominique Pilon leta 1971 podaril mestu Ajdovščina. Prostori za galerijo so bili urejeni v dveh povezanih, spomeniško zaščitenih hišah na Prešernovi ulici št. 1 (Pilonova domačija) in št. 3 (kjer je sedež zavoda). Galerija je pričela z delovanjem jeseni leta 1973. Sprva je organizacijsko delovala v okviru Zavoda za kulturo Ajdovščina, od leta 1991 pa znotraj Zavoda za kulturo, izobraževanje in šport Ajdovščina – kot notranja organizacijska enota Pilonova galerija. V letu 2002 je z razdružitvijo zavoda postala samostojen javni zavod Pilonova galerija Ajdovščina.

PGA se je v slovenskem in zamejskem prostoru uveljavila kot referenčna galerija, ki ima pooblastilo za opravljanje državne javne službe muzejev za zelo široko območje občin cele Primorske, zamejstva in izseljenstva. Področje njenega delovanja obsega dve temeljni nalogi:

- muzejska: skrb za Pilonovo stalno zbirko (le-ta vključuje likovna dela, dokumentarno gradivo in muzejske predmete), zbirko del Pilonovih prijateljev ter mednarodni likovni zbirki Vipavski Križ in zbirka iz Foresterije, ki jo je Pilonovi galeriji podarila tržaška umetnostna zgodovinarica Laura Safred;
- galerijska: v program razstavne dejavnosti PGA vključuje tudi razstave sodobnih likovnih ustvarjalcev iz Slovenije, slovenskega zamejstva in izseljenstva, nudi strokovne storitve drugim ustanovam, izvaja dokumentacijsko, informacijsko in svetovalno dejavnost ter sodeluje z drugimi muzejskimi in galerijskimi ustanovami v Sloveniji (Galerijo Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki, Mednarodnim grafičnim likovnim centrom, Koroško galerijo likovnih umetnosti, Goriškim muzejem, Novo galerijo Trbovlje itn.) in v sosednjih državah (Pokrajinskimi muzeji v italijanski Gorici, Regionalno galerijo sodobne umetnosti Lojze Spazzapan v Gradišču ob Soči, CRAF Spilimbergo – Centrom za raziskovanje in arhiviranje fotografije v italijanskem Spilimbergu, Pavlovo hišo itn.). Opravlja tudi pedagoško in andragoško delo ter ima pomembno kulturno funkcijo v Ajdovščini in njeni okolici.

Zavod opravlja naslednje primarne naloge:

- zbira, hrani, proučuje, vrednoti, razstavlja in popularizira dela likovne umetnosti, še posebej likovna dela in dediščino Vena Piloni;

- iz zbranega gradiva oblikuje stalne razstave ter pripravlja razstave domačih in tujih umetnikov upodablajoče umetnosti;
- vodi register umetniških del;
- sodeluje z vzgojno-izobraževalnimi organizacijami pri kulturni vzgoji in popularizaciji likovne umetnosti;
- sodeluje s strokovnimi institucijami in posameznimi strokovnjaki;
- nudi strokovne storitve pravnim in fizičnim osebam v zadevah, ki se nanašajo na sodobno likovno umetnost;
- izdaja strokovne publikacije s svojega področja;
- opravlja fotografske in druge tehnične dejavnosti za potrebe likovne umetnosti;
- izvaja dokumentacijsko, informacijsko in svetovalno dejavnost s področja dejavnosti zavoda;
- daje svoje prostore na razpolago za druge kulturne prireditve.

OKVIRNI PROGRAM DELA PGA ZA OBDOBJE 2015-2018

Delovanje PGA bo v obdobju 2015-2018 usmerjeno v:

- poglobljeno raziskovanje in preučevanje ustvarjalnega dela Vena Pilona in njegovih sodobnikov, likovnih opusov primorskih ustvarjalcev in slovenskih umetnikov v zamejstvu, kar bo pripomoglo k celovitemu poznavanju umetnostnega dogajanja 20. stoletja na Goriškem, Primorskem in v zamejstvu;
- povečevanje programske kakovosti in dostopnosti likovnih zbirk čim širšemu krogu uporabnikov – zlasti mladini v starosti do 20 let – z javnimi vodstvi po razstavah in drugimi oblikami približevanja umetnosti javnosti;
- povečevanje dostopnosti do likovnih zbirk čim širšemu krogu uporabnikov s prilagajanjem odpiralnega časa, z organiziranimi vodstvi z umetniki, ki obiskovalcem približajo svoje delo, z delavnicami za različne skupine obiskovalcev (otroke in mladino, družine, starejše občane, invalide);
- zagotavljanje raznolikosti likovne produkcije in uveljavljanje sodobnih načinov predstavljanja vizualnih umetnosti;
- načrtovanje večletnih programov v sodelovanju z domačimi in tujimi institucijami ter nevladnimi organizacijami;
- večje vključevanje lokalnih umetnikov v galerijske programe in spodbujanje njihove mobilnosti tudi v mednarodnem prostoru;
- uvedbo avtorskih honorarjev (razstavnin) za umetnike kot edinega plačila za njihovo opravljeno delo;
- večjo promocijo Pilonovih del v tujini;
- povečevanje izmenjave razstavnih projektov v obstoječi slovenski muzejski in galerijski mreži;
- tesnejše sodelovanje z zbiratelji umetnin in povečevanje odkupa del v okviru zbiralne politike muzeja;
- razširitev pedagoške dejavnosti z vključevanjem različnih skupin obiskovalcev v muzejske programe, zlasti družin in obiskovalcev s posebnimi potrebami;
- povezovanje in skupne (mednarodne) projekte s sorodnimi organizacijami doma in v tujini.

Za izvajanje dejavnosti se bo Pilonova galerija usmerjala k pridobivanju dodatnih sredstev, ki jih bo črpala predvsem iz mednarodnih skladov in projektov (evropska sredstva).

3.2.2 GORIŠKI MUZEJ – MUZEJSKA ZBIRKA V AJDOVŠČINI

Goriški muzej na podlagi Pogodbe o upravljanju in strokovnem muzejskem nadzoru Muzejske zbirke Ajdovščina št. 617-2/2004, z dne 11.10.2004, skrbi za upravljanje muzejske zbirke v Ajdovščini, ki sestavlja stalno arheološko razstavo, Fluvio Frigido – Castra – Flovius – Ajdovščina ki predstavlja poselitev Ajdovščine od prazgodovine (sredina 2. tisočletja pred n. št.) do zgodnjega srednjega veka (konec 6. in 7. stoletje n. št. in razstavo fosilov iz zbirke

Stanislava Bačarja, ki jo sestavlja okoli 1200 fosilov iz vse Slovenije, s poudarkom na tistih, ki so bili najdeni v Vipavski dolini.

Muzejska zbirka v Ajdovščini, za katero skrbi Goriški muzej Nova Gorica, je za javnost dostopna ob sobotah, nedeljah in praznikih med 13.00 in 18.00 uro ali po predhodni najavi. Omogočeno je tudi strokovno vodenje po zbirkah.

Goriški muzej, ki izvaja javno muzejsko službo tudi na območju občine, izvaja tudi zgodovinske raziskovalne projekte iz območja občine, ki jih občina letno financira na podlagi pogodbe o sofinanciranju. Na podlagi pogodbe se Goriškemu muzeju za obratovanje muzejske zbirke v Ajdovščini zagotavlja tudi materialne stroške.

Muzejsko zbirko Ajdovščina želi Goriški muzej tudi nadgraditi s pedagoškimi delavnicami, s katerimi bi lažje in bolj temeljito predstavil obe zbirki šolskim otrokom iz ožje in širše okolice, za kar pa bi potrebovali en projektor ter pripadajoče platno, ki bi služilo predstavitvam. Z nabavo brezžične kamere pa bi lahko posamezne fosile projicirali na platno in s tem omogočili natančnejše opazovanje fosilov celotni skupini otrok.

4 SPODBUJANJE LJUBITELJSKE KULTURE IN KULTURNE USTVARJALNOSTI

Spodbujanje kulturne ustvarjalnosti je med prioritetami občinske kulturne politike in je zato kot tako tudi osrednje poglavje lokalnega programa. Število izvajalcev ljubiteljske kulture je vsako leto večje. Uveljavljajo se tudi nove zvrsti, ki širijo pestrost in pluralizem ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Poleg kulturnih društev, skupin in posameznikov ima za spodbujanje ljubiteljske kulture pomembno vlogo Zveza kulturnih društev Ajdovščina in Območna enota Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Financiranje delovanja zveze kulturnih društev je urejeno v Pravilniku o sofinanciranju kulturnih dejavnosti v občini Ajdovščina. Po zakonu je lokalna skupnost dolžna zagotoviti prostore, materialne stroške povezane s prostorom in sredstva za delovanje javnega sklada za kulturne dejavnosti.

V interesu občine je finančno podpreti programsko in projektno dejavnost aktivnih kvalitetnih kulturnih društev, skupin in posameznikov, ki delujejo na naslednjih področjih kulturnih dejavnosti: glasbenem, likovnem, literarnem, uprizoritvenem, založniškem in področju kulturne dediščine. Financiranje javnih kulturnih programov društev in zvez se izvaja z letnim javnim razpisom na podlagi Pravilnika o sofinanciranju kulturnih dejavnosti v občini Ajdovščina.

V javnem interesu občine so posamični projekti s področja kulture, ki jih na podlagi razpisa izvajajo društva, zveze, samostojni kulturni ustvarjalci, zavodi in druge pravne osebe in lastniki oz. upravljavci nepremične kulturne dediščine. Občina bo projekte s področja kulturne ustvarjalnosti podprla z namenom pomoči pri ustvarjanju in predstavitvi ustvarjalnih dosežkov na različnih področjih kulture.

4.1 STRATEŠKI CILJI IN UKREPI

V tem podpoglavju se določajo strateški cilji, ukrepi za doseg ciljev z opisom, izvajalci in kazalniki. Vsi cilji se nanašajo na obdobje 2015-2018. Cilji se vsako leto lahko spreminjajo in dopolnjujejo.

4.1.1 UPRIZORITVENE UMETNOSTI

V javnem interesu občine na področju uprizoritvenih umetnosti je uresničevati pluralnost ponudbe kulturnih prireditev in predstav nevladnih kulturnih organizacij, s katerimi bo zagotovljena boljša dostopnost kulturnih dobrin občanom. Področje uprizoritvenih umetnosti obsega dramsko, lutkovno, glasbeno gledališče, balet in sodobni ples, ulično gledališče, organizacijo festivalov ter drugih oblik cikličnih kulturnih predstav in prireditev.

Javni interes na tem področju občina izraža s sistemom financiranja preko letnega javnega razpisa. V javnem interesu občine je organizacija abonmajskih predstav: gledališki, glasbeni in otroški abonma, ter druge redne ciklične predstave ali prireditve.

1. cilj: povečanje dostopnosti do javnih kulturnih programov posredovanja abonmajskih, gledaliških in glasbenih predstav in drugih rednih ciklusov predstav

Občina preko javnega razpisa sofinancira kulturna društva in zveze za prijavljene javne kulturne programe posredovanja abonmajskih predstav, organizacije festivalov ter drugih rednih cikličnih predstav in prireditev iz področja uprizoritvenih umetnosti na letni ravni.

Ukrep: vsakoletno zagotavljanje proračunskih sredstev v okviru razpoložljivih možnosti za izvedbo javnih kulturnih programov posredovanja abonmajskih, gledaliških in glasbenih predstav in drugih rednih ciklusov predstav in drugih prireditev. Začetek postopka za spremembo pravilnika o sofinanciranju kulturnih dejavnosti.

Izvajalec: Občina Ajdovščina

Kazalniki: povečanje števila sofinanciranih produkcij s področja uprizoritvenih umetnosti za 5 predstav glede na preteklo leto v letu 2016

Terminski okvir: v letu 2015 sprememba pravilnika, v letu 2016 se sredstva povečajo za 10%, v 2017 se ohranijo sredstva v višini iz leta 2016, v 2018 se sredstva povečajo za 10%.

2. cilj: uvedba Kinogledališča

Vzpostavi se stalno Kinogledališče kot urejena in stalno prisotna dejavnost s programom in programsko shemo ter primernim strokovnim pristopom. V zadnjem času je zaslediti kar nekaj projekcij v različnih organizacijah, ki kažejo, da filmska publika na Vipavskem obstaja.

Ukrep: izvedba razprave in priprava načrta izvedbe Kinogledališča, zagotovi se potrebna sredstva ter vire, iz katerih bi se načrt financiral (abonmajsko načelo, skupina za pripravo programa...). Začetek postopka za spremembo pravilnika o sofinanciranju kulturnih dejavnosti.

Izvajalec: izvajalci javnih kulturnih programov

Kazalniki: število novih gledaliških in filmskih projekcij

Terminski okvir: 2015: javna razprava in priprava načrta, sprememba pravilnika, 2016: uvedba Kinogledališča

3. cilj: dvigniti raven plesne kulture

S podporo društvom, ki se ukvarjajo z baletom in sodobnim plesom zagotoviti razvoj te dejavnosti v občini.

Ukrep: ponudbo v občini dopolnjevati z gostujočimi predstavami in s tem vzpodbuditi mlade k učenju baleta in sodobnega plesa. Začetek izvajanja v letu 2016.

Izvajalec: izvajalci javnih kulturnih programov

Kazalniki: vsakoletno povečanje števila na novo vključenih mladih v plesno dejavnost (do vsaj 15% v letu 2018) in izvedba 2 gostujočih predstav na leto od 2016 dalje,

Terminski okvir: 2016 povečanje števila predstav, do 2018 povečanje vključenosti mladih v plesno dejavnost

4.1.2 LIKOVNE UMETNOSTI

Področje zajema slikarstvo in kiparstvo, fotografijo, performans, instalacijo in druge ustvarjalne prakse likovna razstavišča in razstavno dejavnost, likovne kolonije in drugo.

Cilj: promocija kakovostnejših razstav na območju občine

Glede na to, da imamo v občini kvalitetne izvajalce likovnih umetnosti, bi se usmerili v podporo izvajalcem javnih kulturnih programov in projektov na področju promocije njihovih likovnih del, ki jih razstavljajo na območju občine Ajdovščina.

Ukrep: povezati likovne umetnosti s področjem kulturnega turizma in oglaševanje v medijih preko TICa.

Izvajalec: izvajalci javnih kulturnih programov in projektov in TIC

Kazalniki: število obiskovalcev razstav iz tujine in drugih občin, do 2018 povečanje za 10%

Terminski okvir: začetek izvajanja v letu 2015.

4.1.3 GLASBENE UMETNOSTI

Področje zajema koncertno dejavnost, glasbene festivale in različne zvrsti glasbenega ustvarjanja.

1. cilj: sofinanciranje kulturnih društev, zvez in posameznikov s področja glasbene umetnosti

Občina preko javnega razpisa sofinancira izvajalce javnih kulturnih programov in projektov za prijavljene javne kulturne programe in projekte.

Ukrep: vsakoletno zagotavljanje proračunskih sredstev

Izvajalec: Občina Ajdovščina

Kazalniki: indeks rasti obiskovalcev na koncertih različnih glasbenih sestavov,

Terminski okvir: v letu 2016 se sredstva povečajo za 10%, v 2017 se ohranijo sredstva v višini iz leta 2016, v 2018 se sredstva povečajo za 10%.

2. cilj: širitev nekomercialne glasbene produkcije

Občina preko javnega razpisa sofinancira izvajalce javnih kulturnih programov za prijavljene abonmajske in druge redne cikle predstav ali prireditev.

Ukrep: povečanje proračunskih sredstev za koncerte alternativnih zvrsti glasbe. Začetek postopka za spremembo pravilnika o sofinanciranju kulturnih dejavnosti.

Izvajalec: Občina Ajdovščina

Kazalniki: število koncertov različnih glasbenih sestavov, indeks rasti obiskovalcev na koncertih.

Terminski okvir: sprememba pravilnika v letu 2015, začetek izvajanja v letu 2016.

4.1.4 FILMSKA UMETNOST

Področje zajema filmsko in video produkcijo, filmsko vzgojo, filmske festivale in drugo.

Cilj: povečati število filmskih projekcij in število gledalcev

Dvorana prve slovenske vlade s pridobljenimi posodobitvami omogoča kakovostno predvajanje filmske produkcije, kar se povezuje z izkazanimi željami občanov po ogledih filmov in interesov društev po organizaciji filmskih projekcij

Ukrep: poveča se obseg filmskega programa, vzpostavi se program filmskega abonmaja. Začetek postopka za spremembo pravilnika o sofinanciranju kulturnih dejavnosti.

Izvajalec: izvajalci javnih kulturnih programov

Kazalniki: povečanje števila predvajanih filmov za 10% letno in števila gledalcev za 15% letno

Terminski okvir: 2015 sprememba pravilnika z merili, začetek izvajanja v letu 2016

4.2 JSKD – OBMOČNA IZPOSTAVA AJDOVŠČINA

PREDSTAVITEV

Z ustanovitvijo Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD) je bila postavljena pomembna kulturna mreža 59 območnih izpostav Sklada, ki pokriva celotno ozemlje

Slovenije, sega pa tudi v zamejstvo in mednarodni prostor. Celovita, profesionalna mreža za vsestranski razvoj ustvarjalnih potencialov v kulturi, skozi programe omogoča osebno rast in kulturno povezovanje, spodbuja programe kulturne vzgoje ter vseživljenjskega učenja in krepi kompetence, znanja ter sposobnosti.

JSKD organizira kulturne prireditve in izobraževalne oblike, izdaja revije ter druge publikacije, strokovno in organizacijsko pomaga kulturnim društvom ter njihovim zvezam. Vloga Sklada je še posebej pomembna z vidika dostopnosti kulturnih vrednot, saj je z 59 izpostavami v marsikaterem okolju, zlasti zunaj večjih urbanih središč, edini ponudnik in posrednik kulturnih dogodkov. Sklad je tudi član regionalne kulturne povezave dežel Srednje in Jugozahodne Evrope (E3CuCo) ter evropske mreže prostočasnih kulturnih organizacij ENVAA.

NALOGE JSKD:

- Organizacija in posredovanje kulturnih prireditev
- Priprava seminarjev, delavnic, tečajev, kolonij
- Izdajanje revij in drugih publikacij
- Sofinanciranje kulturnih projektov na podlagi razpisov in pozivov, izvedba manjših investicij v prostore in opremo
- Podeljevanje priznanj za izjemne dosežke in dolgoletno kulturno delo
- Priprava programov in projektov na naslednjih kulturnih področjih:
 - Glasba: zborovska in instrumentalna
 - Gledališče in lutke
 - Folklorni program
 - Etno program
 - Likovni program: kiparstvo, slikarstvo, keramika in fotografija
 - Film in video
 - Sodobni ples
 - Literatura
 - Založništvo

CILJI IN USMERITVE

JSKD OI Ajdovščina z izvedbo svoje programske sheme skrbi za izvedbo javnega interesa na področju kulture. S strategijo razvoja se opredeljujejo poglobljeni cilji in usmeritve, ki bodo določali ravnanje Sklada v naslednjih letih. Cilji strategije so, da bi se kot trdna in vitalna organizacija, katere poglobljena naloga je spodbujanje ustvarjalnosti, ustrezno odzvala na potrebe okolja, izpolnila pričakovanja ustanovitelja ter se utrdila kot eden najpomembnejših deležnikov na področju kulture.

SODELOVANJE

Sklad bo v sodelovanju z ZKD Ajdovščina skrbel za:

- pomoč pri organizaciji pomembnejših projektov kulturnih društev,
- posredovanje informacij,
- pomoč društvom in zvezi pri prijavljanju na razpis/pozive za sofinanciranje na državnem nivoju,
- izobraževalne oblike za potrebe društev in zvez za člane ter strokovne vodje,
- pomoč pri iskanju strokovnih mentorjev,
- navezovanje stikov z drugimi društvi zunaj domačega prostora.

Sklad bo podpiral čim bolj pestro kulturno produkcijo, uvajanje novih dejavnosti v delo kulturnih društev in skupin, ki nagovarjajo različne ustvarjalce ter občinstva. Prireditve Sklada bodo organizirane na področju vokalne in instrumentalne glasbe, gledališča in lutk, folklorne

dejavnosti, sodobnega plesa, literature in likovne dejavnosti, ki bodo selekcionirane na podlagi ocenjevanj ter analize strokovnih spremljevalcev.

ORGANIZIRANOST PRIREDITEV PO NIVOJIH

- *OBMOČNA RAVEN*

Območne prireditve bodo namenjene spremljanju dela društev in skupin, ki delujejo na območju izpostave; v posameznih primerih tudi na področju več izpostav. Med te prireditve štejemo revijo odraslih pevskih zborov Naši zbori pojo, revijo otroških pevskih zborov Naša pomlad, tamburaško srečanje, srečanje gledaliških skupin tako za odrasle kot za otroke, folklorno srečanje, plesno revijo, likovni natečaji ... Prireditve bodo strokovno spremljali selektorji. Ti bodo posebej spremljali znanje vodij in opozarjali na možnost dopolnilnega izobraževanja. Območna raven izobraževanja bo ponujala temeljna znanja s posameznih področij. Poseben program bomo namenili spodbujanju dejavnosti na manj razvitih področjih.

- *MEDOBMOČNA – REGIJSKA RAVEN*

Območne izpostave bodo tudi v prihodnje povezane v medobmočne koordinacije (JSKD Ol Ajdovščina v koordinacijo Nova Gorica), kar omogoča povezovanje dejavnikov tudi zunaj lokalnega kroga. S tem se bodo krepile regionalne povezave in spodbujal skladen regionalni razvoj. Regijski programi predstavljajo kakovosten timski pristop in sledenje enakomernemu razvoju dejavnosti po posameznih področjih, kot izhodišče za regijsko načrtovanje. Prireditve na regijskem nivoju bodo spremljali določeni regijski selektorji, ki bodo ogledane programe temeljito preučili in jih ob zadovoljivi kakovosti uvrstili na najvišjo – državno raven.

IZOBRAŽEVANJE

Izobraževalne oblike bodo pokrivala vsa področja ustvarjanja, vse socialne, starostne in izobrazbene skupine. Še posebno pozornost bomo namenili mentorjem obšolskih kulturnih dejavnosti. Z izobraževanjem udeleženci pridobivajo osnovno znanje specifičnih področij, za katera v mnogih primerih niti ne obstajajo formalne oblike izobraževanja, ali nadgrajujejo obstoječa znanja. Ob zadostne zanimanju in povpraševanju po še neveljavljenih dejavnostih, bo JSKD spodbujal izobraževanje na teh področjih ter se po svojih močeh trudil za njihov kakovostni zagon in napredek.

4.3 ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV AJDOVŠČINA

PREDSTAVITEV

Zveza kulturnih društev Ajdovščina združuje 19 društev z različnih kulturnih področij delovanja. Poleg organizacije abonmajskih (gledališki, otroški – Ostržkov in Škratkov, glasbeni) in drugih kulturnih prireditev v občini so naloge zveze tudi:

- nudenje pomoči društvom pri njihovem delovanju,
- pomoč pri prijavih na lokalne razpise,
- pomoč pri organizaciji posameznih kulturnih dogodkov iz področja delovanja posameznega društva,
- sodelovanje z JSKD,
- organizacija kulturnih prireditev in abonmajev,
- kot tudi poskušati v zvezo vključiti še več društev z območja občine, ki v zvezo še niso včlanjeni.

Projekt »Kino v naši dolini«

Zveza kulturnih društev Ajdovščina je v letu 2014 zastavila programsko sodelovanje z osnovnimi in srednjo šolo na področju filmske vzgoje v pripravi je projekt »Kino v naši dolini«.

Programski cilji so naslednji:

1. – načrtna filmska vzgoja mlade populacije
2. – vzpodbujanje zanimanja za vrednote, ki jih nosijo dobri filmi

3. – nastajanje filmskih krožkov in skupin ter filmske produkcije mladih
4. – nastanek društev, ki se ukvarjajo s filmom
5. – kakovostno mentorstvo za film

Osnovne šole so v januarju 2015 v Dvorani prve slovenske vlade izvedle prvi skupno dogovorjeni ogled izbranih filmov, ki ga je – s posebnim sklepom - podprla ZKD Ajdovščina, da bi pospešila zanimanje te vrste. Pri tem se je naslonila na strokovno-pedagoško javnost, ki ugotavlja izjemen pomen mentorsko podprtega ogleda filmskih vsebin, s ciljem, da mladi na ta način znajo tudi razbrati dobra, pozitivna, kvalitetna sporočila. Cilj projekta je pomagati vzgojiti samostojno razmišljujočega in kritičnega mladega človeka, ki zna ločevati med vsebinami in praksami, kot jih prinaša tudi življenje. Predlog je bil predstavljen na strokovnem srečanju učiteljev vseh šol v Dvorani prve slovenske vlade konec avgusta 2014 in dobil nedeljeno podporo. V posameznih šolah so se že oblikovale skupine angažiranih učiteljev (v OŠ Danila Lokarja takšna skupina celo že deluje), ki so zainteresirani za sodelovanje v projektu. Zanj se zanima tudi Srednja šola Venca Pilon, kar je z vidika prehoda mladih in njihove aktivnosti še posebej pomembno.

Ukrepi za izvedbo projekta:

- ZKD zakupi filmske kopije za 4 šolske ogleda za OŠ in za srednjo šolo
- občina zagotovi brezplačen najem Dvorane prve slovenske vlade
- šola organizira prevoz otrok iz oddaljenih šol
- zagotovi se strokovno usposabljanje mentorjev za delo z mladimi (pogovori pred ogledom, razgovor po ogledu v razredih ...), predvidoma 2 usposabljanji
- programski del pripravi strokovna skupina iz šol, ki bi tudi določila časovnico ogledov.

Kazalniki: delež udeležbe mladih v projektu (10% povečanje vsako leto)

Terminski okvir: celotno obdobje.

5 VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

Poleg varstva kulturne dediščine, ki ga izvajajo javni zavodi Pilonova galerija in Goriški muzej, bo občina izvajala varstveno sanacijske posege na spomenikih in kulturni dediščini v občinski lasti ter finančno podprla posamične varstvene posege na kulturno dediščino, ki je v privatni lasti. Cilj sanacijskih posegov na kulturno dediščino je poleg samega varovanja tudi njena uveljavitev kot razvojnega elementa in njeno vključevanje v razvojne projekte občine, predvsem s področja turizma in izobraževanja.

Nosilca aktivnosti na področju varovanja nepremične kulturne dediščine sta Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica, in Občina Ajdovščina. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica, deluje v skladu z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12 in 111/13) na področju preučevanja, raziskovanja, inventariziranja in dokumentiranja nepremične dediščine in kulturnih spomenikov.

Po tipih dediščine je občina razglasila naslednje število enot kulturne dediščine:

tip	Tip enote dediščine (po tipologiji RKD)	število
0	neznano	0
1	arheološka dediščina	31
2	profana stavbna dediščina	79
3	sakralna stavbna dediščina	82
4	sakralno profana stavbna ded.	4
5	memorialna dediščina	44
6	vrtnoarhitekturna dediščina	0
7	naselbinska dediščina	29

11	kulturna krajina	1
12	zgodovinska krajina	0
13	ostalo	1
	skupaj	271

Po kategorijah varstvenega režima, pa so enote kulturne dediščine razdeljene takole:

kategorija	Kategorija varstvenega režima	število
0	neznano	0
1	razglasitev za spomenik	59
2	varovanje v prostorskih aktih	212
3	dokumentarno (arhivsko) varstvo	0
4	ostalo	0
	skupaj	271

Popoln seznam kulturne dediščine na območju občine Ajdovščina je objavljen v dokumentu Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine za območje občine Ajdovščina, ki je objavljen na spletni strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine:

»<http://www.zvkds.si/sl/zvkds/oe/zvkds-oe-nova-gorica/podatki/>«

Posamični projekti varovanja kulturne dediščine v privatni lastni bodo sofinancirani na podlagi Pravilnika o sofinanciranju kulturnih dejavnosti v Občini Ajdovščina in letnega javnega razpisa. Prav tako bo sofinancirano vzdrževanje spomenikov lokalnega pomena, ki niso zajeti v drugih programih (Dvorana prve slovenske vlade, Goriški muzej – objekt).

Cilj: spodbujanje dejavnosti sofinanciranja obnove kulturne dediščine

Občina Ajdovščina preko javnega razpisa sofinancira projekte obnove nepremične kulturne dediščine.

Ukrep: vsakoletna izvedba javnega razpisa in zagotavljanje proračunskih sredstev

Izvajalec: Občina Ajdovščina

Kazalniki: število sofinanciranih projektov obnove kulturne dediščine (2 na leto več),

Terminski okvir: v letu 2016 se sredstva povečajo za 10%, v 2017 se ohranijo sredstva v višini iz leta 2016, v 2018 se sredstva povečajo za 10%.

Skrb za premično kulturno dediščino predstavlja skrb za tisti del kulturne dediščine, ki je zaradi minljivosti materialov, človeškega faktorja in velike razpršenosti najbolj izpostavljen izgubi ali pozabi. Glavna skrb za ohranjanje premične kulturne dediščine je poverjena javnim zavodom, ki so ustanovljeni z namenom ohranjanja in predstavljanja premične kulturne dediščine, to sta Pilonova Galerija Ajdovščina in Goriški muzej. K premični kulturni dediščini uvrščamo tudi muzejsko lokomotivo, ki se nahaja na železniški postaji v Ajdovščini.

5.1 STRATEŠKI CILJI IN UKREPI NA PODROČJU INVESTICIJ V KULTURNE SPOMENIKE LOKALNEGA POMENA

Z namenom, trajnostne ohranitve in posebnega družbenega varstva kulturnih vrednot, je Občina Ajdovščina z odlokom razglasila območja in objekte nepremične kulturne dediščine na območju občine, ki imajo posebno kulturno, znanstveno-zgodovinsko ali estetsko vrednost, za kulturne ali zgodovinske spomenike. (Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Ajdovščina, Uradno glasilo skupščine občine Ajdovščina, št. 4/87).

Cilj: ohranjanje kulturnih spomenikov lokalnega pomena

zap. št.	naziv investicije	cilji	začetek del	zaključek del	Viri financiranja
1.	Vipavski križ - Mesto	celostna urbanistična in komunalna prenova naselja	2014	2015	MGRT, ESRR, Občina Ajdovščina
2.	Ajdovščina - arheološko najdišče Castra	celostna urbanistična in komunalna prenova starega mestnega jedra	2015	2018	EU sredstva, Občina Ajdovščina, nacionalna sredstva
3.	Ajdovščina - arheološko najdišče Castra, ureditev stolpa 8	celovita prenova grajskega vrta in stolpa 8 za namen prirejanja kulturnih prireditev, letnega gledališča in muzeja	2016	2017	MK, Občina Ajdovščina

Ukrep: Z namenom ohranjanja kulturnih spomenikov lokalnega pomena bo Občina Ajdovščina v razvojnih programih za te namene zagotovila potrebna proračunska sredstva in se prijavila na javne razpise MGRT, ESRR, MK, za sofinanciranje predvidenih investicij.

Izvajalec: Občina Ajdovščina,

Kazalniki: izvedene investicije Vipavski križ – Mesto, Ajdovščina - arheološko najdišče Castra, Ajdovščina - arheološko najdišče Castra, ureditev stolpa 8

6 JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE

Pomemben pogoj za izvajanje kulturnih dejavnosti je ustrezna javna infrastruktura, to so objekti in oprema, ki omogočajo kvalitetno izvajanje dejavnosti.

Na podlagi Sklepa o določitvi nepremičnin in opreme, ki sestavlja javno infrastrukturo na področju kulture (Uradno glasilo občine Ajdovščina, št. 18/96, 7/99, Uradni list RS, št. 46/06), v javno infrastrukturo na področju kulture spadajo, v skladu s prvim odstavkom 63. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture nepremičnine, ki so bile na dan uveljavitve zakona, to je dne 17.12.1994, javna ali družbena lastnina v upravljanju javnih zavodov in so namenjene pretežno opravljanju kulturnih dejavnosti, in sicer:

1. Objekt Pilonova galerija na parcelni številki 969/1, v izmeri 90 m², stavba, na parcelni številki 969/2, v izmeri 48 m² stavba, 7 m² dvorišče in na parcelni številki 970 v izmeri 131 m² stavba v k.o. Ajdovščina.
2. Dvorana 1. slovenske vlade na parcelni številki 491, v izmeri 588 m², k.o. Ajdovščina.
3. Lapidarij na parcelni številki 481/3, del stavbe v izmeri 23,84 m², k.o. Ajdovščina.

Na podlagi Sklepa Vlade Republike Slovenije o določitvi javne infrastrukture na področju kulture št. 634-07/2003-1, z dne 25.9.2003, je bila kot taka razglašena Lavričeva knjižnica Ajdovščina, parcelna št. 625/0, k.o. Ajdovščina, površine 1628 m².

Na podlagi Sklepa o določitvi javne infrastrukture na področju kulture (Uradni list RS, št. 46/06) so bile za javno infrastrukturo na področju kulture razglašene tudi naslednje nepremičnine:

1. Prostori Dvorane Vipavski Križ št. 8, parcelna številka 3893, k.o.: Vipavski križ, površine 262,97 m²
2. Prostori Muzejske zbirke, Ajdovščina, Prešernova ulica št. 24, parcelna številka 954/1, k.o. Ajdovščina, površine 324,80 m²

Na podlagi sklepa o določitvi javne infrastrukture na področju kulture, ki ga je Občinski svet Občine Ajdovščina sprejel na 31. redni seji dne 1.10.2009, se k javni infrastrukturi na področju kulture uvrščata tudi:

- Stolp št. 8 (Stolp s cinami) in del obzidja ob stolpu, parcelna številka 625 k.o. Ajdovščina, v izmeri 216m²,
- Grajski vrt ob Stolpu št. 8, parcelna številka 626 k.o. Ajdovščina, v izmeri 2158m², z delom prostora ob obzidju Grajskega vrta in sicer parcelna številka 627 k.o. Ajdovščina, v izmeri 561m², parcelna številka 629 k.o. Ajdovščina, v izmeri 2321m², in parcelna številka 628 k.o. Ajdovščina, v izmeri 541m².

Na podlagi odloka o razglasitvi objekta kulturne dediščine Ajdovščina – Pilonova galerija za kulturni spomenik lokalnega pomena (Uradni list RS, št. 73/10) je bila za kulturni spomenik lokalnega pomena razglašena Pilonova galerija, varovano območje kulturnega spomenika obsega parcelni številki 969/1 in 970, obe k.o. Ajdovščina.

DVORANA VIPAVSKI KRIŽ

Kulturni dom v Vipavskem križu je last občine, v upravljanju pa ga ima Turistično društvo Vipavski Križ. Občina Ajdovščina letno sofinancira del materialnih stroškov kulturnega doma za organizacijo razstav, ki jih društvo organizira v dvorani kulturnega doma Vipavski Križ.

LOKARJEVA GALERIJA

V letu 2012 je bila na pobudo Društva likovnih umetnikov severne primorske s pomočjo Občine Ajdovščina v Lokarjevi hiši urejena Lokarjeva galerija in spominska soba Danila Lokarja. Občina Ajdovščina letno namenja določena sredstva za namen pokritja materialnih stroškov spominske sobe Danila Lokarja za organizacijo razstav.

6.1 STRATEŠKI CILJI IN UKREPI INVESTICIJ V JAVNO KULTURNO INFRASTRUKTURO V OBDOBJU 2015-2018

6.1.1 PILONOVA GALERIJA

Razvoj PGA je zaradi zagotavljanja ustreznih prostorskih pogojev za izvajanje osnovnega poslanstva galerije in izboljšanje dostopnosti do kulturne dediščine usmerjen v naslednje cilje:

- Energetsko sanacijo objekta
Sedanji objekt, ki združuje dve spomeniško zaščiteni hiši na Prešernovi ulici št. 1 in 3, je energetsko neučinkovit in hkrati izjemno potraten, predvsem v zimskih mesecih, ko temperatura pade pod 5 °C.
- Ureditev depojskih prostorov
Po letu 1973 je stavba doživela več prenov in širitev. Leta 1978 je bila stalna zbirka nameščena v prvem nadstropju galerije, pozneje pa se je z odprtjem fotografskega oddelka razširila na podstrešje, kjer se trenutno nahaja tudi depo, ki pa nikakor ne ustreza sodobnim muzejskim standardom. Sedanji podstrešni prostor namreč zaradi majhne kvadrature ter neurejenega ogrevanja v zimskih in hlajenja v poletnih mesecih ni primeren za kvalitetno hranjenje Pilonove dediščine ter vseh ostalih zbirk, ki jih je galerija pridobila in jih še pridobiva z donacijami.
- Rešitev prostorske problematike in posodobitev opreme
Šibki točki galerije sta tudi zastarelost opreme, ki ni primerna za prikazovanje sodobnih umetniških projektov, ter neustreznost in pomanjkanje delovnih prostorov (pisarn za kustosinjo-pedagoginjo in kustosinjo dokumentalistko ter delovnega prostora za fotografa- vzdrževalca), ki so nujno potrebni za kvalitetno strokovno delo. Problematičen je zlasti delovni prostor za fotografa-vzdrževalca, saj ne ustreza minimalnim standardom muzejskega dela.
- Ureditev knjižnice
PGA od aprila 2014 ponuja javnosti dostop do svoje knjižnice, ki skupaj s katalogi in zgibankami, knjigami, časopisi in revijami presega 6000 enot. Mednje sodijo tudi redkosti, ki jih težko najdemo v splošnih knjižnicah na Goriškem ali drugje po Sloveniji. Za

shranjevanje prihajajočih publikacij jim primanjkuje prostora. Poleg tega nimajo čitalnice, kjer bi študentje, raziskovalci ali ljubitelji umetnosti lahko študirali ali zgolj prelistali gradivo.

- Dostopnost galerije

Med velike pomanjkljivosti Pilonove galerije sodi tudi nedostopnost stalne zbirke Pilonovih del invalidom.

Prostorsko problematiko bo v celoti rešila predvidena razširitev galerije, za katero je občina leta 2013 odkupila sosednjo Rustjevo hišo na Prešernovi ulici 5.

Ukrep: uvrstitev v razvojne programe Občine Ajdovščina

Obdobje: leta 2015-2018

Kazalnik: izvedene investicije: energetska sanacija, ureditev depojskih prostorov, rešitev prostorske problematike in posodobitev opreme, ureditev knjižnice, dostopnost galerije

6.1.2 GORIŠKI MUZEJ

Goriški muzej je za obdobje, ki ga obsega ta dokument, opozoril na potrebna vzdrževalna dela, za katere je skladno s pogodbo o upravljanju dolžan poskrbeti lastnik objekta, to je Občina Ajdovščina.

Goriški muzej bo v prihodnjih letih izvedel najbolj potrebna investicijsko - vzdrževalna dela:

- popravila na električni napeljavi v zvezi z osvetlitvijo vitrin,
- pleskanje sten, predvsem zaradi luščenja ometa zaradi povečane vlage
- popravilo plinske peči.

Ukrep: zagotovitev proračunskih sredstev OA

Obdobje: 2016-2017

Kazalnik: izvedena predvidena dela

6.1.3 LAVRIČEVA KNJIŽNICA

Podlage za oblikovanje Lokalnega programa za kulturo Občine Ajdovščina Lavričeve knjižnice Ajdovščina so pripravljene na podlagi petletnega Strateškega načrta Lavričeve knjižnice Ajdovščina za obdobje 2015 do 2019.

Program dejavnosti temelji na zakonskih zahtevah in veljavnih predpisih s področja knjižničarske dejavnosti ter na poslanstvu in viziji razvoja, kar je zajeto v investicijskih predlogih. Ti upoštevajo trenutno finančno in prostorsko stanje, opremo in tehnologijo, kadrovske potrebe, standarde za splošne knjižnice in Pravilnik o izvajanju knjižničarske dejavnosti kot javne službe. Upoštevajo tudi razvojne trende, temelječe na spreminjanju dostopa do znanja in vseživljenjskem izobraževanju.

Razvojne usmeritve vključujejo dejstvo, da se javne knjižnice s prostori, opremo in tehnologijo (uporaba vseh je brezplačna) ter usposobljenimi in razgledanimi zaposlenimi spreminjajo v »tretji prostor« (ob domu in službi je to socialno središče in središče znanja, kjer se ljudje zadržujejo, vzdržujejo stike, se vključujejo v usposabljanja,...).

Lavričeva knjižnica se v prihodnjih (petih) letih razvojno usmerja na naslednja področja:

1. Knjižnična zbirka in dostop do gradiva (izdaja posebne predstavitvene publikacije – predvidoma v 2017, izvedba digitalizacije izbranega domoznanskega gradiva)
2. Nove storitve in obogatitev ponudbe in dogodkov (raziskava, obogatitev dogodkov, pristopi za dvig zanimanja, od tega izdaja »vodiča« po knjižnici, nabava tiskalnika in

predtisk članske kartice, predtiskane kartice za vse člane, namestitvev knjižničnih lastnih oglasnih mest, ...)

3. Prostori, oprema in tehnologija (razširitev osrednje knjižnice Ajdovščina, vzdrževanj in investicijsko vzdrževanje - prezračevanje skladišča potujoče knjižnice, menjava oken, zamenjava ogrevanja, prenova razsvetljave v osrednji knjižnici, napisna tabla za knjižnico, avtomatska vrata za dvorišče, ureditev parkirišča, investicije v opremo in tehnologijo - RFID sistem s knjigomatom in sistemom varovanja gradiva, računalniki za uporabnike)

Ukrep: uvrstitev v razvojne programe Občine Ajdovščina

Obdobje: leta 2015-2018

Kazalnik: izvedene investicije: izvedba digitalizacije, RFID sistem

6.1.4 DVORANA PRVE SLOVENSKE VLADE

Dvorana prve slovenske vlade je osrednji prireditveni prostor v občini. Občina letno pokriva materialne stroške za obratovanje dvorane, delno se materialni stroški dvorane pokrivajo s prihodki od najemnin za uporabo dvorane s strani uporabnikov dvorane. Ti prihodki pokrijejo le delež odhodkov, saj je večina prireditev v dvorani nekomercialne narave.

Iz dosedanjega obratovanja dvorane so se pokazale potrebe po nakupu dodatne opreme in izboljšave obstoječe – Dvorana prve slovenske vlade je naš edini osrednji prireditveni prostor v občini.

Cilji: Občina letno zagotavlja sredstva za nakup dodatne opreme za dvorano, z namenom posodobitve dvorane in približevanje uporabe čim širšemu spektru uporabnikov.

Ukrep: V letu 2015 se zagotavlja sredstva za ureditev dostopa invalidov na oder in za zamenjavo stekel in profilov na zunanji steni avle Dvorane prve slovenske vlade ob 70. obletnici dvorane. Izvede se tudi nadstrešek nad celotno sprednjo steno dvorane.

Kazalnik: izvedene investicije: rampa za invalide, energetska sanacija

Terminski okvir: leto 2015

7 OBSEG IN NAČIN FINANCIRANJA LOKALNEGA PROGRAMA KULTURE

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo prinaša novosti glede sistema financiranja, ki jih je potrebno upoštevati tudi na lokalni ravni. Koncept javnih kulturnih dobrin sicer poskuša obravnavati kulturne izvajalce enotno, vendar pa je potrebno za različne kategorije kulturnih izvajalcev uveljaviti različne sisteme financiranja.

Javne kulturne dobrine se zagotavljajo s financiranjem javne službe in financiranjem kulturnih programov in projektov. Pomembna novost zakona je, da se pri financiranju javne službe v kulturi upoštevajo enake osnove za izračun sredstev pri izvajalcih, ki so javni zavodi, kot pri drugih izvajalcih javne službe in javnih kulturnih programov ter projektov.

Po Zakonu o izvrševanju javnega interesa za kulturo se za javne zavode na področju kulture uporabljajo predpisi o javnih zavodih razen, če ta zakon določa drugače. Javna sredstva za financiranje javnih zavodov zagotovijo njihovi ustanovitelji oziroma soustanovitelji. Poleg tega se javni zavodi financirajo tudi iz nejavnih virov, ki jih izvajalci pridobivajo z opravljanjem javne službe in z opravljanjem drugih dejavnosti. Pri tem opravljanje drugih dejavnosti ne sme ogroziti izvajanja javne službe. Višino javnih sredstev za financiranje javnega zavoda določi ustanovitelj, upošteva osnove za izračun iz zakona na podlagi finančnega načrta, strateškega načrta in iz njega izhajajočega predloga letnega programa dela.

Osnove za izračun sredstev za izvajanje javne službe so:

- splošni stroški delovanja,
- stroški za plačilo dela v skladu s kadrovskim načrtom,
- programski materialni stroški,
- stroški investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme.

Financiranje javnih kulturnih programov in projektov s področja kulture v občini Ajdovščina se izvaja na podlagi Pravilnika o sofinanciranju kulturnih dejavnosti v Občini Ajdovščina (Uradni list RS, št. 97/2012) in v skladu s sprejetim letnim proračunom občine.

Številka: 610-1/2014

Datum: 19.1.2015

Pripravili:
Gordana Krkoč
Jerica Stibilj

ŽUPAN
Tadej BEOČANIN

OSNUTEK